

TARPTAUTINIS PRIVATINĖS TEISĖS UNIFIKAVIMO INSTITUTO (UNIDROIT) STATUTAS

UNIDROIT

Tarptautinis privatinės teisės unifikavimo institutas

STATUTAS,

į kurį įtrauktas 1993 m. kovo 26 d. įsigaliojęs 6 straipsnio 1 dalies pakeitimas

UNIDROIT STATUTAS

1 straipsnis

Tarptautinio privatinės teisės unifikavimo instituto tikslas – išnagrinėti valstybių arba valstybių grupių privatinės teisės derinimo bei koordinavimo būdus ir laipsniškai pasirengti tam, kad įvairios valstybės priimtų vienodus privatinės teisės aktus. Siekdamas šio tikslo, Institutas:

- a) rengia įstatymų ir konvencijų, skirtų vienodai vidaus teisei nustatyti, projektus;
- b) rengia susitarimų, kuriais siekiama supaprastinti tarptautinius privatinės teisės santykius, projektus;
- c) imasi lyginamosios privatinės teisės tyrimų;
- d) domisi, kokių iniciatyvų šiose srityse ėmėsi kitos institucijos, su kuriomis Tarptautinis privatinės teisės unifikavimo institutas prireikus gali palaikyti ryšius;
- e) rengia konferencijas ir spausdina darbus, kuriuos, jo manymu, reikia plačiau paskleisti.

2 straipsnis

1. Tarptautinis privatinės teisės unifikavimo institutas yra dalyvaujančioms vyriausybėms atskaitinga tarptautinė organizacija.

2. Dalyvaujančios vyriausybės yra vyriausybės, prisijungusios prie šio Statuto pagal 20 straipsnį.

3. Institutas kiekvienos dalyvaujančios vyriausybės teritorijoje turi teisinį subjektiškumą, reikalingą savo veiklai vykdyti ir savo tikslams siekti.

4. Privilegijos ir imunitetai, kuriais naudojasi Institutas, jo atstovai ir tarnautojai, yra apibrėžiami su dalyvaujančiomis vyriausybėmis sudaromuose susitarimuose.

3 straipsnis

Tarptautinio privatinės teisės unifikavimo instituto būstinė yra Romoje.

4 straipsnis

Institutą sudaro:

- 1) Generalinė asamblėja;
- 2) Prezidentas;
- 3) Valdančioji taryba;
- 4) Nuolatinis komitetas;
- 5) Administracinis teismas;
- 6) Sekretoriatas.

5 straipsnis

1. Generalinę asamblėją sudaro po vieną visų dalyvaujančių vyriausybių atstovą. Vyriausybėms, išskyrus Italijos Vyriausybę, joje atstovauja prie Italijos Vyriausybės akredituoti diplomatiniai atstovai arba juos pavaduojantys asmenys.

2. Prezidentas ne rečiau kaip kartą per metus šaukia Asamblėją į eilinę sesiją Romoje, kad ši patvirtintų metinę pajamų bei išlaidų finansinę atskaitomybę ir biudžetą.

3. Kas treji metai Asamblėja, remdamasi Valdančiosios tarybos siūlymu, tvirtina Instituto darbo programą ir prireikus pagal 16 straipsnio 4 dalį dviejų trečdalių posėdyje dalyvavusių ir balsavusių narių balsų dauguma keičia rezoliucijas, priimtas pagal minėto 16 straipsnio 3 dalį.

6 straipsnis

1. Valdančiąją tarybą sudaro pirmininkas ir 25 nariai.

2. Pirmininką skiria Italijos Vyriausybė.

3. Narius skiria Generalinė asamblėja. Asamblėja, be 1 dalyje nurodytų narių, gali paskirti dar vieną narį, kurį pasirenka iš Tarptautiniame Teisingumo Teisme pareigas einančių teisėjų.

4. Valdančiosios tarybos pirmininko ir narių kadencijos trukmė – penkeri metai, ir ji gali būti pratęsta.

5. Valdančiosios tarybos narys, paskirtas pakeisti narį, kurio kadencija dar nesibaigė, pareigas eina likusią savo pirmtako kadencijos dalį.

6. Pirmininko leidimu kiekvienas narys gali pasirinkti kitą asmenį, kuris jam atstovautų.

7. Valdančioji taryba į savo susirinkimus gali kviesti tarptautinių institucijų arba organizacijų atstovus dalyvauti su patarimojo balso teise, jeigu Instituto darbas yra susijęs su šiomis institucijomis ar organizacijomis.

8. Pirmininkas sušaukia Valdančiąją tarybą kiekvieną kartą, kai mano tai esant būtina, ir jokiū būdu ne rečiau kaip kartą per metus.

7 straipsnis

1. Nuolatinį komitetą sudaro pirmininkas ir 5 nariai, kuriuos iš savo narių skiria Valdančioji taryba.

2. Nuolatinio komiteto narių kadencijos trukmė – penkeri metai, ir jie gali būti perrenkami kitai kadencijai.

3. Pirmininkas Nuolatinį komitetą sušaukia kiekvieną kartą, kai mano tai esant būtina, ir jokiū būdu ne rečiau kaip kartą per metus.

7a straipsnis

1. Administracinis teismas yra kompetentingas spręsti visus Instituto ir jo tarnautojų ar darbuotojų arba jų vardu turinčių teisę reikšti pretenzijas asmenų tarpusavio ginčus, ypač susijusius su Tarnybos nuostatų aiškinimu ar taikymu. Visi dėl Instituto ir trečiųjų asmenų sutartinių santykių kylantys ginčai perduodami spręsti šiam teismui, jeigu šalys sutartyje, dėl kurios kilo ginčas, yra aiškiai pripažinusios jo kompetenciją.

2. Teismą sudaro trys tikrieji nariai ir vienas pavaduotojas, kurie pasirenkami ne iš Instituto darbuotojų ir, pageidautina, kurių pilietybė yra skirtinga. Juos penkeriems metams renka Generalinė asamblėja. Jei teisme yra laisvų darbo vietų, kandidatai į jas renkami kooptacijos būdu.

3. Teismas, taikydamas Statutą, Tarnybos nuostatus ir bendruosius teisės principus, priima neskundžiamus sprendimus. Jis taip pat gali spręsti *ex æquo et bono*, jei šalys savo susitarimu jam suteikia tokius įgaliojimus.

4. Jei teismo pirmininkas mano, kad Instituto ir jo tarnautojo ar darbuotojo ginčas yra labai menkavertis, jis gali sprendimą dėl tokio ginčo priimti pats arba patikėti jį spręsti vienam iš teismo teisėjų.

5. Teismas pats tvirtina savo Procedūros reglamentą.

7b straipsnis

Valdančiosios tarybos arba Administracinio teismo nariai, kurių kadencija baigiasi, toliau eina pareigas tol, kol pradeda dirbti išrinkti nauji nariai.

8 straipsnis

1. Sekretoriatą sudaro generalinis sekretorius, kurį Instituto prezidento siūlymu skiria Valdančioji taryba, du skirtingą pilietybę turintys Generalinio sekretoriaus pavaduotojai, kuriuos taip pat skiria Valdančioji taryba, ir tarnautojai bei darbuotojai, minimi Instituto valdymą ir 17 straipsnyje apibrėžtą vidaus tvarką reglamentuojančiose taisyklėse.

2. Generalinis sekretorius ir jo pavaduotojai skiriami ne ilgesniam kaip penkerių metų laikotarpiui. Jie gali būti perrenkami.

3. Instituto Generalinis sekretorius *ex officio* taip pat yra ir Generalinės asamblėjos sekretorius.

9 straipsnis

Institutas turi biblioteką, kuriai vadovauja generalinis sekretorius.

10 straipsnis

Oficialiosios instituto kalbos yra anglų, ispanų, italų, prancūzų ir vokiečių.

11 straipsnis

1. Valdančioji taryba nustato, kokiais būdais vykdomos 1 straipsnyje išvardytos funkcijos.

2. Ji parengia Instituto darbo programą.

3. Ji tvirtina metinę Instituto veiklos ataskaitą.

4. Ji rengia biudžeto projektą ir teikia jį tvirtinti Generalinei asamblėjai.

12 straipsnis

1. Visos dalyvaujančios vyriausybės, taip pat visos oficialios tarptautinės institucijos turi teisę Valdančiajai tarybai pateikti siūlymus dėl klausimų, susijusių su privatinės teisės unifikavimu, derinimu ir koordinavimu, nagrinėjimo.

2. Visos tarptautinės institucijos arba asociacijos, kurių tikslas – nagrinėti teisinius klausimus, gali Valdančiajai tarybai teikti siūlymus dėl tyrimų, kurių reikia imtis.

3. Valdančioji taryba sprendžia dėl visų veiksmų, kurių turi būti imtasi dėl tokių pateiktų siūlymų ir patarimų.

12a straipsnis

Valdančioji taryba gali užmegzti ryšius su kitomis tarpvyriausybėmis organizacijomis ir nedalyvaujančiomis vyriausybėmis, kad užtikrintų kiekvienos jų tikslus atitinkantį

bendradarbiavimą.

13 straipsnis

1. Valdančioji taryba gali perduoti nagrinėti tam tikrus klausimus teisininkų, turinčių specialių žinių tokiems klausimais, komisijoms.
2. Komisijoms, kiek tai yra įmanoma, pirmininkauja Valdančiosios tarybos nariai.

14 straipsnis

1. Išnagrinėjusi klausimus, kuriuos ėmėsi svarstyti, Valdančioji taryba prireikus tvirtina preliminarius projektus, skirtus pateikti vyriausybei.
2. Valdančioji taryba, perduodama tokius projektus dalyvaujančioms vyriausybėms arba jai siūlymus ar patarimus pateikusioms institucijoms arba asociacijoms, klausia šių nuomonės dėl priimtų nuostatų naudingumo ir esmės.
3. Atsižvelgdama į gautus atsakymus, Valdančioji taryba prireikus patvirtina galutinius projektus.
4. Ji perduoda juos vyriausybėms ir jai siūlymus ar patarimus pateikusioms institucijoms arba asociacijoms.
5. Paskui Valdančioji taryba apsvaisto priemones, kurių reikėtų imtis siekiant užtikrinti, kad būtų sušaukta projektus išnagrinėsianti diplomatinė konferencija.

15 straipsnis

1. Prezidentas atstovauja Institutui.
2. Valdančioji taryba vykdo vykdomosios valdžios funkciją.

16 straipsnis

1. Metinės išlaidos, susijusios su Instituto veikla ir išlaikymu, padengiamos iš pajamų, įtrauktų į Instituto biudžetą, visų pirma iš Instituto rėmėjos Italijos Vyriausybės eilinės bazinės įmokos, patvirtintos Italijos parlamento, kurios dydį – 300 mln. Italijos lyrų per metus – nuo 1985 m. nustatė Italijos Vyriausybė, ir kuri baigiantis kiekvienam 3 metų laikotarpiui gali būti keičiama Italijos biudžetą patvirtinančiu įstatymu, kaip ir kitų dalyvaujančių vyriausybių eilinės metinės įmokos.
2. Siekiant paskirstyti metinių išlaidų, kurių nepadengia eilinė Italijos Vyriausybės įmoka arba iš kitų šaltinių gautos pajamos, dalį kitoms dalyvaujančioms vyriausybėms, šios yra suskirstomos į kategorijas. Kiekvieną kategoriją atitinka tam tikras vienetų skaičius.
3. Kategorijų skaičius, kiekvieną kategoriją atitinkantis vienetų skaičius, kiekvieno vieneto suma ir kiekvienos vyriausybės priskyrimas konkrečiai kategorijai yra nustatoma Generalinės asamblėjos rezoliucija, priimta dviejų trečdalių posėdyje dalyvavusių ir balsavusių narių balsų dauguma, remiantis Asamblėjos paskirto Komiteto siūlymu. Atlikdama tokį skirstymą, Asamblėja, be kita ko, atsižvelgia ir į atstovaujamos valstybės nacionalines pajamas.
4. Generalinės asamblėjos sprendimai, priimti pagal šio straipsnio 3 dalį, kas treji metai gali būti keičiami dviejų trečdalių posėdyje dalyvavusių ir balsavusių narių balsų dauguma, tuo pat metu kaip ir 5 straipsnio 3 dalyje minimas jos sprendimas priėmus naują Generalinės asamblėjos rezoliuciją.
5. Italijos Vyriausybė kiekvienai dalyvaujančiai vyriausybei praneša apie Generalinės asamblėjos pagal šio straipsnio 3 ir 4 dalis priimtas rezoliucijas.
6. Per vienus metus nuo šio straipsnio 5 dalyje minimo pranešimo kiekviena dalyvaujanti

vyriausybė gali pateikti kitai Generalinės asamblėjos sesijai svarstyti prieštaravimus dėl rezoliucijų, kuriose sprendžiamas šios dalyvaujančios vyriausybės priskyrimo atitinkamai kategorijai klausimas. Generalinė asamblėja apie savo sprendimą paskelbia dviejų trečdalių posėdyje dalyvavusių ir balsavusių narių balsų dauguma priimdama rezoliuciją, apie kurią Italijos Vyriausybė praneša susijusiai dalyvaujančiai vyriausybei. Tačiau ši vyriausybė 19 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka gali atsisakyti narystės Institute.

7. Dalyvaujančios vyriausybės, daugiau kaip dvejus metus vėluojančios sumokėti savo įmokas, praranda teisę balsuoti Generalinėje asamblėjoje, kol ištaiso savo padėtį. Be to, tokių vyriausybių nepaisoma formuojant daugumą, kurios reikalaujama pagal šio Statuto 19 straipsnį.

8. Italijos Vyriausybė suteikia Institutui galimybę naudotis jo tarnybų veiklai reikalingomis patalpomis.

9. Yra sukuriamas Instituto apyvartinio kapitalo fondas, kurio paskirtis – padengti einamąsias išlaidas, iki bus gautos dalyvaujančių vyriausybių įmokos, arba padengti nenumatytąsias išlaidas.

10. Apyvartinio kapitalo fondo taisyklės įtraukiamos į Instituto nuostatus. Šias taisykles priima ir keičia Generalinė asamblėja dviejų trečdalių joje dalyvaujančių ir balsuojančių narių balsų dauguma.

17 straipsnis

1. Valdančioji taryba priima Instituto valdymo, jo vidaus tvarkos ir personalo tarnybos sąlygas reglamentuojančias taisykles; šias taisykles turi patvirtinti Generalinė asamblėja, ir apie jas turi būti pranešta Italijos Vyriausybei.

2. Valdančiosios tarybos narių ir tyrimus atliekančių komisijų kelionpinigiai, pragyvenimo išlaidos bei sekretoriato personalo atlyginimai, taip pat kitos administracinės išlaidos padengiamos iš Instituto biudžeto.

3. Generalinė asamblėja Instituto prezidento teikimu skiria vieną arba du auditorius, atsakingus už finansinę Instituto kontrolę. Auditoriai skiriami penkeriems metams. Jeigu paskiriami du auditoriai, jų pilietybė turi būti skirtinga.

4. Italijos Vyriausybė neprisiima finansinės ar kitokios atsakomybės už Instituto valdymą, taip pat jokios civilinės atsakomybės už Instituto tarnybų veiklą, ypač susijusią su Instituto personalu.

18 straipsnis

1. Italijos Vyriausybės įsipareigojimas teikti Institutui metinę subsidiją ir parūpinti patalpas, kaip apibrėžta 16 straipsnyje, yra nustatomas šešeriems metams. Jis galios dar šešerius metus, jei Italijos Vyriausybė likus bent dvejiems metams iki einamojo laikotarpio pabaigos nepraneš kitoms dalyvaujančios vyriausybėms apie savo ketinimą nutraukti paramą. Tokiu atveju Instituto prezidentas sušaukia Generalinę asamblėją, jei reikia, į neeilinę sesiją.

2. Jei Generalinė asamblėja nuspręstų likviduoti Institutą, ji, nepažeisdama Statuto nuostatų ir apyvartinio kapitalo fondo taisyklių, privalo imtis visų reikalingų priemonių, susijusių su Instituto nuosavybe, įgyta jam veikiant, ypač su dokumentų, knygų ar periodinių leidinių archyvais ir rinkiniais.

3. Nepaisant to, suprantama, kad tokiomis aplinkybėmis žemė, pastatai ir kilnojamasis turtas, teisę kuriais naudotis Italijos Vyriausybė buvo suteikusi Institutui, yra grąžinami šiai Vyriausybei.

19 straipsnis

1. Generalinės asamblėjos priimti šio Statuto pakeitimai įsigalioja po to, kai yra patvirtinami dviejų trečdalių dalyvaujančių vyriausybių balsų dauguma.

2. Kiekviena vyriausybė apie savo patvirtinimą raštu praneša Italijos Vyriausybei, kuri apie tai informuoja kitas dalyvaujančias vyriausybes ir Instituto prezidentą.

3. Visos vyriausybės, nepatvirtinusios šio Statuto pakeitimo, per šešis mėnesius nuo tokio pakeitimo įsigaliojimo gali denonsuoti Statutą. Denonsavimas įsigalioja nuo tos dienos, kurią apie jį yra pranešama Italijos Vyriausybei, kuri atitinkamai informuoja kitas dalyvaujančias vyriausybes ir Instituto prezidentą.

20 straipsnis

1. Kiekviena vyriausybė, pageidaujanti prisijungti prie šio Statuto, apie savo prisijungimą raštu praneša Italijos Vyriausybei.

2. Prisijungimas galioja šešerius metus; prisijungimo galiojimas laikomas atnaujintu kitiems šešeriams metams, nebent likus bent metams iki atitinkamo laikotarpio pabaigos yra denonsuojama raštu.

3. Italijos Vyriausybė dalyvaujančioms vyriausybėms praneša apie prisijungimus prie Statuto ir jo denonsavimus.

21 straipsnis

Šis Statutas įsigalioja iš karto po to, kai šešios vyriausybės Italijos Vyriausybei praneša apie savo prisijungimą prie Statuto.

22 straipsnis

Šis 1940 m. kovo 15 d. Statutas deponuojamas Italijos Vyriausybės archyvuose. Italijos Vyriausybė kiekvienai dalyvaujančiai vyriausybei nusiunčia patvirtintą teksto kopiją.

*Statuto 7a straipsnio aiškinimas, patvirtintas Generalinės asamblėjos XI sesijoje
(1953 m. balandžio 30 d.)*

Generalinė asamblėja,
atsižvelgdama į rezoliuciją dėl Instituto statuto pakeitimo, Asamblėjos priimtą 1952 m. sausio 18 d.,
atsižvelgdama į tai, kad pagal Statuto 7a straipsnio dėl Administracinio teismo kompetencijos 1 dalies antrąjį sakinį „visi dėl Instituto ir trečiųjų asmenų sutartinių santykių kylantys ginčai perduodami spręsti šiam teismui, jeigu šalys sutartyje, dėl kurios kilo ginčas, yra aiškiai pripažinusios jo kompetenciją“,
atsižvelgdama į tikslingumą pagal šią nuostatą išsamiau apibrėžti Administracinio teismo kompetenciją,

pareiškia:

- 1) kad frazė „dėl Instituto ir trečiųjų asmenų sutartinių santykių kylantys ginčai“, kurie gali būti perduodami Instituto Administraciniam teismui Statuto 7a straipsnyje nustatytais aplinkybėmis, yra susijusi tik su ginčais dėl įsipareigojimų, atsirandančių iš tarp Instituto ir trečiųjų asmenų sudarytų sutarčių;
 - 2) kad Administracinio teismo kompetencija dėl ginčų, kylančių dėl Instituto ir trečiųjų asmenų sutartinių santykių, negali būti laikoma „aiškiai pripažinta“, nebent toks pripažinimas yra pareiškiamas raštu.
-